

Henryk Duszyński-Karabas
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego
Bydgoszcz
ORCID: orcid.org/0000-0001-5633-1675

**Z antroponimii Krajny. Imiona mieszkańców Nakła urodzonych w latach 1874-1875
(na podstawie akt Urzędu Stanu Cywilnego Nakło Miasto)**

**From the anthroponymy of Krajna. The given names of the inhabitants of Nakło born
between 1874 and 1875 (based on the records of the Civil Registry Office of Nakło Miasto)**

Nakło nad Notecią jest miastem położonym w południowo-wschodniej części Krajny, na prawym brzegu Noteci przy połączeniu z Kanałem Bydgoskim u stóp krawędzi pradoliny Wisły (Jurczak, Trybuszewski, 1999: 5). Pierwotna nazwa miasta brzmiała *Nakieł* z późniejszą zmianą rodzaju męskiego na nijaki *Nakło*. Jest to nazwa zestawiona z członem odróżniającym w formie wyrażenia przyimkowego *nad Notecią* (Zierhofferowa, 2007: 339).

W XIX wieku Nakło było miastem wieloetnicznym i wielowyznaniowym. Zamieszkiwali je Polacy, Niemcy i Żydzi. W mieście współistniały trzy wyznania – katolicyzm, protestantyzm oraz judaizm. Z tego powodu Nakło nazywane bywa miastem trzech kultur i religii (Sergott, 2016: 5). Na ten stan rzeczy miały wpływ dzieje miasta. Nakło zostało założone w 1299 r. na prawie magdeburskim. Około 1500 r. na teren miasta zaczęli napływać Żydzi. W 1772 roku Krajnę wraz z Nakłem wcielono do Prus. 80 lat później, w 1852 roku, utworzono parafię starołuterańską. Szacuje się, że w 1890 roku w Nakle mieszkało 4200 Niemców, 2420 Polaków i 580 Żydów (Księski, 1990: 181). Na fakt współegzystowania w Nakle różnych kultur zwrócił uwagę językoznawca Krzysztof Kołatka, pisząc, iż „Krajniacy koegzystowali z ludnością obcego pochodzenia już od wieków średnich. Ów stan rzeczy stanowił konsekwencję kilku fal niemieckiego osadnictwa, najazdów krzyżackich, a także wielu lat zniewolenia pod zaborem pruskim” (Kołatka, 2016: 191).

Wielojęzyczność i wielokulturowość znajduje swoje odzwierciedlenie w antroponimii miasta. Przedmiotem artykułu są imiona osób urodzonych w Nakle w latach 1874-1875. Analizie, uwzględniającej częstotliwość imion oraz ich pochodzenie, jak również kwestię wieloimienności, poddano imiona katolików, ewangelików, żydów oraz tzw. dysydentów. Warto zauważyć, iż problematyka wieloimienności coraz częściej budzi zainteresowanie onomastów. Można w tym miejscu przywołać m.in. prace Zofii Abramowicz (1993), Ew Horyń (2009), Moniki Kresy (2013), Elżbiety Rudnickiej-Firy (2013), Ewy Majewskiej (2018), Elżbiety Umińskiej-Tytoń (2006), Henryka Duszyńskiego-Karabasa (2018) Materiał antroponimiczny został wyekscerpowany z akt

urodzeń Urzędu Stanu Cywilnego Nakło Miasto, prowadzonych w języku niemieckim, udostępnionych przez Archiwum Państwowe w Bydgoszczy na portalu www.genealogiawarchiwach.pl. Imiona zapisywane były w formie zlatynizowanej lub zniemczonej.

Wyekscerpowano imiona 301 osób – 68 dzieci urodzonych w 1874 roku i 233 dzieci urodzonych w roku 1875¹. Poniżej przedstawiono analizę nadanych imion z uwzględnieniem podziału na wyznania.

Imiona żydów

I imię	II imię	III imię
Adolph		
Aron		
David		
Ernest	Edward	Joseph
Herrmann	Victor	
Hugo	(Israel)	
Jacob		
Jacob		
Joseph		
Louis		
Ludwig		
Magnus		
Martin	(Israel)	
Max		
Moritz		
Salomon		
Siegbert		
Anna		
Bertha		
Betty		
Caecilie		
Doris		
Elsbeth	Henriette	
Emma		
Esther		
Eva		
Flora	Selma	
Frieda		

¹ Łącznie księgi zawierają akty urodzenia 302 dzieci, jednakże jednemu chłopcu z rodziny katolickiej nie nadano imienia, gdyż wkrótce zmarł.

Helene		
Henriette		
Jennÿ		
Maria		
Pauline	Perlchen	
Pauline		
Pauline		
Rebecca		
Rebecca		
Rosa		
Rosa		
Sallÿ		
Therese		
Therese		
Valerie	(Sara)	

W latach 1874-1875 w Nakle zarejestrowano 43 urodzenia dzieci wyznania żydowskiego: 17 chłopców oraz 26 dziewczynek. Repertuar imion męskich (nadanych jako pierwsze, drugie bądź trzecie imię) liczy 19 form, zaś żeńskich – 23.

Jeśli chodzi o imiona chłopców, zanotowano tylko jeden przypadek trójimienności (*Ernest Edward Joseph*) oraz trzy przypadki dwuimienności (*Herrmann Victor*, *Hugo Israel*, *Martin Israel*). Należy jednak zaznaczyć, że imię *Israel* u obu chłopców zapisano na marginesie aktu USC po kilkudziesięciu latach od sporządzenia dokumentu. Większość imion występuje jednokrotnie, spośród pierwszych imion dwukrotnie występuje tylko *Jacob*. Imię *Joseph* występuje również dwa razy, jednakże raz jako imię pierwsze, raz jako trzecie. *Louis* i *Ludwig* z kolei to różne warianty jednego imienia. Dzieciom nadano imiona pochodzenia germańskiego (8 imion: *Adolph*, *Ernest*, *Herrmann*, *Hugo*, *Louis*, *Ludwig*, *Siegbert*, w tym staroangielskiego – *Eduard*), hebrajskiego (6 imion: *Aron*², *David*, *Israel*, *Jacob*, *Joseph*, *Salomon*), łacińskiego (5 imion: *Magnus*, *Martin*, *Max*, *Moritz*, *Victor*).

Wśród dziewczynek zaobserwować można cztery przypadki dwuimienności (*Elsbeth Henriette*, *Flora Selma*, *Pauline Perlchen*, *Valerie Sara*). Drugie imię *Sara*, podobnie jak *Israel* u chłopców, zostało w akcie USC zapisane na marginesie. Niektóre spośród pierwszych imion dziewczynek występują więcej niż jeden raz. Są to *Pauline* (3 wystąpienia), *Rebecca* (2), *Rosa* (2), *Therese* (2). Imię *Henriette* również pojawia się dwa razy, jednakże raz jako imię pierwsze, raz jako drugie. Imiona nadane dziewczynkom są pochodzenia hebrajskiego (7 imion: *Anna*, *Elsbeth* – tu również zaliczyć należy imię angielską wersję imienia – *Betty*, *Eva*, *Maria*, *Rebecca*, *Sallÿ*),
2 Możliwa również etymologia egipska (Abramowicz, 1993: 384).

perskiego bądź akadyjskiego (*Esther*), germańskiego (7 imion: *Bertha*, *Emma*, *Frieda*, *Henriette*, w tym skandynawskiego – *Selma*³ oraz jidyjskiego – *Perlchen* oraz angielskiego – *Jennÿ*), łacińskiego (5 imion: *Caecilie*, *Flora*, *Pauline*, *Rosa*, *Valerie*), greckiego (3 imiona: *Doris*, *Helene*, *Therese*).

Imiona katolików

I imię II imię

Adam	Stanislaus
Alexander	Johann
Alexander	Michael
Alexander	
Andreas	Johann
Andreas	
Anton	Franz
Carl	Anton
Carl	Johann
Clemens	Andreas
Eduard	
Felix	
Felix	Joseph
Franz	Johann
Franz	
Franz	Anton
Franz	Nicolaus
Franz	
Franz	
Friedrich	Eduard
Jacob	Felix
Johann	Joseph
Johann	Franz
Johann	Joseph
Johann	
Johann	Carl
Johann	Albert
Josefat	
Joseph	Franz
Leo	Ignatz
Leo	Wladislaus

3 Możliwe również pochodzenie arabsko-turkijskie (Abramowicz, 1993: 471).

Ludwig	Johann
Marcel	Peter
Martin	Stanislaus
Paul	Julius
Paul	Richard
Paul	Franz
Stanislaus	Johann
Stanislaus	Anton
Stanislaus	Franz
Stanislaus	Leonhard
Stanislaus	Theophil
Stanislaus	
Stanislaus	Franz
Stanislaus	Felix
Valentin	
Victor	
Agnes	Wanda
Agnes	
Anna	
Antonie	
Caroline	Helene
Clara	Emma
Clara	
Clara	
Emilie	
Ezbeta	
Felicia	
Francisca	Antonie
Francisca	Paulina
Francisca	
Hedwig	Helene
Hedwig	
Hedwig	Theresia
Hedwig	
Hedwig	
Josepha	Rosina
Josepha	
Leocadia	Clementine
Leocadia	
Ludovika	

Maria	Francisca
Maria	Francisca
Maria	
Maria	Anastasia
Marie	
Martha	
Pauline	Marie
Pauline	
Pauline	
Pelagia	
Theodora	
Ursula	
Valeria	Bronislawa
Valeria	Therese
Valleria	
Victoria	Francisca
Victoria	Catharina
Victoria	

Wykscerpowano imiona 89 dzieci katolickich – 47 chłopców i 42 dziewczynek. Repertuar imion męskich (nadanych jako pierwsze bądź drugie imię) liczy 32 formy, zaś żeńskich – 31.

Wśród chłopców zanotowano aż 35 przypadków dwuimienności (74,5 %). Dwunastu chłopcom (25,5 %) zostało nadane wyłącznie jedno imię. Jeżeli chodzi o pierwsze imiona, największą popularnością cieszyły się onimy *Stanislaus* (8 użyć), *Franz* (6), *Johann* (6), po trzy użycia: *Alexander*, *Paul*, po dwa użycia: *Andreas*, *Carl*, *Felix*, *Leo*. Najczęściej nadawane drugie imiona to: *Franz* i *Johann* (po 6 użyć), *Anton* i *Joseph* (3), *Felix* i *Stanislaus* (2). Chłopcom wyznania katolickiego nadano imiona pochodzenia łacińskiego (10 imion: *Anton*, *Clemens*, *Felix*, *Ignatz*, *Julius*, *Marcel*, *Martin*, *Paul*, *Valentin*, *Victor*), germańskiego (7 imion: *Albert*, *Carl*, *Franz*, *Friedrich*, *Ludwig*, *Richard*, w tym staroangielskiego – *Eduard*), hebrajskiego (6 imion: *Adam*, *Jacob*, *Johann*, *Josefat*, *Joseph*, *Michael*), greckiego (6 imion: *Alexander*, *Andreas*, *Leo*, *Nicolaus*, *Peter*, *Theophil*), słowiańskiego (2 imiona: *Stanislaus*, *Wladislaus*), łacińsko-niemieckiego (*Leonhard*).

Tendencja do nadawania dwóch imion przedstawia się inaczej u dziewczynek. Tylko siedemnastu nadano drugie imię (40%). Najczęściej nadawane w charakterze pierwszego imienia były: *Hedwig*, *Maria* / *Marie* (5), *Clara*, *Francisca*, *Pauline*, *Valeria* / *Valleria*, *Victoria* (po 3 użycia), *Agnes*, *Josepha*, *Leocadia* (po 2 użycia). Najpopularniejsze drugie imiona to: *Francisca* (3), *Helene*, *Therese* / *Theresia* (po 2 użycia). Dziewczynkom wyznania katolickiego nadano imiona

pochodzenia łacińskiego (10 imion: *Antonie, Clara, Clementine, Emilie, Felicia, Paulina / Pauline, Rosina, Ursula, Valeria / Valleria, Victoria*), greckiego (8 imion: *Agnes, Anastasia, Catharina, Helene, Leocadia, Pelagia, Theodora, Therese / Theresia*), hebrajskiego (5 imion: *Anna, Ezbeta, Josepha, Maria / Marie*), germańskiego (5 imion: *Caroline⁴, Emma, Francisca, Hedwig, Ludovika*), słowiańskiego (*Bronisława*), aramejskiego (*Martha*). Niejasna jest etymologia imienia *Wanda*.

Imiona ewangelików

I imię	II imię	III imię	IV imię
Adolph	Julius		
Adolph	Richard	Julius	
Adolph	Albert		
Adolph	Ernst		
Adolph	Gustav		
Adolph	Heinrich		
Albert	Paul	Oscar	
August	Gustav	Franz	
Carl	Heinrich		
Carl	Ferdinand		
Carl	Friedrich		
Carl	Victor	Alexander	
Carl	August		
Carl	August	Friedrich	
Carl	Ludwig	Herrmann	
Carl	Friedrich	Otto	
Christian			
Eduard	Paul		
Eduard	Julius		
Eduard	Georg		
Emil	Friedrich		
Emil	Ludwig	Herrmann	
Emil	Otto	Wilhelm	
Emil	Friedrich		
Ernst	Waldemar		
Friedrich	Richard		
Friedrich	Wilhelm		
Friedrich	Ewald		
Friedrich	Carl		

⁴ Jak pisze Józef Bubak, żeńska forma imienia *Karol* powstała na gruncie języka włoskiego i francuskiego (Bubak, 1993: 170).

Friedrich	Wilhelm		
Friedrich	Wilhelm		
Friedrich	Albert	Wilhelm	
Friedrich	Gotthilf		
Fritz	Hugo	Oswald	
Georg	Paul		
Georg	Friedrich		
Gottlieb	Erdmann		
Gustav	Adolph		
Gustav	Adolph		
Gustav	Rudolph	August	
Gustav			
Gustav	Adolph		
Hans	Carl		
Heinrich	Wilhelm		
Heinrich	Oswald		
Herrmann	Carl		
Herrmann	Carl		
Herrmann	Julius	Theodor	
Hugo	Friedrich		
Hugo	Reinhold		
Johann	Julius		
Johannes	Franz	Albert	
Julius	Arthur		
Julius	Wilhelm		
Julius	Friedrich	Georg	
Julius	Wilhelm		
Oscar	Louis		
Oscar	Paul		
Otto	Emil		
Otto	Leopold		
Otto	Eugen	Adalbert	Louis
Otto	Wilhelm	Arthur	
Otto	Herrmann		
Otto	Richard		
Otto	Eduard		
Otto	Eduard		
Otto	Carl		
Otto	Julius		
Otto	Reinhold		

Paul	Hugo		
Paul	Gustav		
Robert	Wilhelm		
Robert	Waldemar		
Theodor			
Theodor	Wilhelm		
Theodor	Gustav		
Wilhelm	Traugott		
Wilhelm	Johann		
Adeline	Wilhelmine	Emilie	
Alma	Johanna		
Amalie	Otilie		
Amalie	Marie		
Amanda	Auguste		
Amanda	Helene		
Anna	Therese		
Anna	Elise		
Anna	Elise		
Anna	Martha		
Anna	Johanna	Emilie	
Anna	Selma		
Auguste	Minna		
Auguste	Hulda		
Bertha	Auguste		
Bertha	Marie		
Charlotte	Emilie	Alwine	
Clara	Bertha	Ida	
Clara	Rosalie		
Clara	Martha		
Clara	Anna	Martha	
Clara	Henriette	Emilie	
Dorothe	Elise		
Ella	Modesta		
Elsa	Anna	Ida	
Emilia	Julia		
Emilie	Bertha		
Emma	Emilie		
Emma	Martha		
Emma	Otilie	Clara	
Emma	Emilie	Anna	

Emma			
Emma	Ida		
Emma	Elisabeth	Marie	
Emma	Louise		
Emma	Emilie		
Erdmuthe	Wilhelmine	Elsbeth	
Ernstine	Emilie		
Hedwig	Elisabeth		
Hedwig	Wilhelmine	Hulda	
Hedwig	Mina		
Helene	Margarethe	Gertrude	
Hildegard	Meta	Lydia	
Hulda	Therese		
Ida	Agnes		
Ida	Marie		
Ida	Auguste		
Ida	Auguste	Sedania	
Ida	Mathilde		
Ida	Bertha		
Irma	Paula	Magdalena	
Julianne	Emilie		
Julianne	Marie		
Laura	Serene		
Laura	Martha	Helene	
Laura	Martha		
Louise	Maria		
Margarethe	Emma		
Margarethe	Marie		
Maria	Margaretha	Johanna	
Maria	Martha		
Maria	Bertha		
Maria	Anna		
Maria	Amalie		
Marie	Hedwig		
Marie	Mathilde	Henriette	
Marie	Elise		
Martha	Emilie	Marie	
Mattilde	Alvine		

Meta	Auguste		
Minna	Adele		
Minna			
Olga	Hedwig		
Ottilie	Gottfriede	Gertrud	
Ottilie	Ida		
Pauline	Justine		
Selma	Martha	Florentine	
Sophie			
Wilhelmine	Rosine		
Wilhelmine			

Wyekscerpowano imiona 158 dzieci ewangelickich – 78 chłopców i 80 dziewczynek. Repertuar imion męskich liczy 43 formy, zaś żeńskich – 57.

Wśród chłopców zanotowano jeden przypadek czteroimienności (*Otto Eugen Adalbert Louis*), 16 trójimienności, 58 dwuimienności i tylko trzy przypadki jednoimienności. Jeżeli chodzi o pierwsze imiona, największą popularnością cieszyły się imiona *Otto* (11 wystąpień), *Carl*, *Friedrich* (po 8 użyć), *Adolph* (6 użyć), rzadziej nadawano imiona *Gustav* (5), *Emil*, *Julius* (4), *Eduard*, *Herrmann*, *Theodor* (3), *Georg*, *Heinrich*, *Hugo*, *Johann* / *Johannes*, *Oscar*, *Paul*, *Robert*, *Wilhelm* (2). Spośród drugich imion najczęściej nadawano: *Wilhelm* (9), *Friedrich* (7 wystąpień), *Carl*, *Julius* (5), *Gustav*, *Paul* (4), *Adolph*, *Richard* (3), *Albert*, *August*, *Eduard*, *Heinrich*, *Hugo*, *Ludwig*, *Reinhold*, *Waldemar* (2). Chłopcom wyznania ewangelickiego nadawano imiona pochodzenia germańskiego (30 imion: *Adalbert*, *Adolph*, *Albert*, *Carl*, *Erdmann*, *Ernst*, *Ewald*, *Ferdinand*, *Franz*, *Friedrich*, *Fritz*, *Gotthilf*, *Gottlieb*, *Heinrich*, *Herrmann*, *Hugo*, *Leopold*, *Louis*, *Ludwig*, *Oscar*, *Oswald*, *Otto*, *Reinhold*, *Richard*, *Robert*, *Rudolph*, *Waldemar*, *Wilhelm*, w tym staroangielskiego – *Eduard* oraz szwedzkiego – *Gustav*), łacińskiego (5 imion: *August*, *Emil*, *Julius*, *Paul*, *Victor*), greckiego (5 imion: *Alexander*, *Christian*, *Eugen*, *Georg*, *Theodor*), hebrajskiego (*Hans*, *Johann* / *Johannes*), celtyckiego (*Arthur*).

U dziewczynek wyznania ewangelickiego zanotowano 22 przypadki trójimienności, 54 dwuimienności oraz jedynie cztery przypadki jednoimienności. Najczęściej nadawanymi pierwszymi imionami były *Emma* (9 użyć), *Maria* / *Marie* (8 wystąpień), *Anna*, *Ida* (po 6 wystąpień), *Clara* (5), *Hedwig*, *Laura* (3), *Amalie*, *Amanda*, *Auguste*, *Bertha*. *Emilia* / *Emilie*, *Julianne*, *Margarethe*, *Minna*, *Ottilie*, *Wilhelmine* (2). Spośród tzw. imion drugich największą popularnością cieszyły się *Emilie*, *Martha* (po 7 użyć), *Maria* / *Marie* (6), *Auguste* (5), *Bertha*, *Elise* (4), w dalszej kolejności *Anna* (3), *Elisabeth*, *Hedwig*, *Ida*, *Johanna*, *Margaretha* / *Margarethe*, *Mathilde*, *Mina* / *Minna*, *Ottilie*, *Therese*, *Wilhelmine* (po 2 użycia). W charakterze

trzeciego imienia najczęściej w materiale pojawia się antroponim *Emilie* (3 razy). Nadawane dziewczynkom imiona mają etymologię germańską (24 imiona: *Adele, Adeline, Alvine / Alwine, Amalie, Bertha, Charlotte*⁵, *Emma, Erdmuthe, Ernstine, Gertrud / Gertrude, Gottfriede, Hedwig, Henriette*⁶, *Hildegard, Hulda, Ida, Irma, Louise, Mathilde / Mattilde, Minna / Mina, Ottilie, Wilhelmine*, w tym skandynawską – *Olga, Selma*), łacińską (16 imion: *Alma, Amanda, Auguste, Clara, Emilia / Emilie, Florentine, Julia, Julianne, Justine, Laura, Modesta, Paula, Pauline, Rosalie, Rosine, Serene*), hebrajską (8 imion: *Anna, Elisabeth, Elise, Ella, Elsa, Johanna, Maria / Marie*), grecką (7 imion: *Agnes, Dorothe, Helene, Margaretha / Margarethe, Meta, Sophie, Therese*), grecko-łacińską (*Lydia*), aramejską (*Martha*).

Imiona luteran

I imię	II imię	III imię
Bertha	Clara	
Lydia	Elisabeth	Mathilde
Max	Reinhold	

Oddzielną podgrupę w aktach stanu cywilnego stanowiły dzieci – jak napisano w dokumentach – wyznania ewangelicko-luterańskiego. Wyekscerpowano imiona trojga takich dzieci – dwóch dziewczynek (którym nadano odpowiednio dwa i trzy imiona) i jednego chłopca (dwojga imion). Antroponimy luteran są proveniencji germańskiej (*Bertha, Mathilde, Reinhold*), łacińskiej (*Clara, Max*), grecko-łacińskiej (*Lydia*) i hebrajskiej (*Elisabeth*).

Imiona dzieci z małżeństw mieszanych wyznaniowo

I imię	II imię	III imię
Amanda	Elisabeth	
Anna	Luise	Marie
Julius	Otto	
Bertha	Auguste	
Heinrich	Paul	
Hugo	Otto	

Odnótowano sześć przypadków dzieci urodzonych w małżeństwach mieszanych wyznaniowo. W trzech pierwszych przypadkach z tabeli ojciec był ewangelikiem, matka katoliczką,

5 Imię w wariantcie francuskim, por. też formę *Caroline*.

6 Imię w wariantcie francuskim.

natomiast w trzech pozostałych matka była ewangeliczką, a ojciec katolikiem. Wszystkie nadane tym dzieciom imiona wystąpiły już w grupie imion ewangelików.

Imiona dysydentów

I imię	II imię
Elisabeth	Martha
Gustav	Theodor

Ostatnią grupę stanowią imiona tzw. dysydentów (*dissidentischer Religion*). Wykscerpowano tylko dwie osoby. Dziewczynce nadano imiona o etymologii hebrajskiej (*Elisabeth*) i aramejskiej (*Martha*), a chłopcu – skandynawskiej (*Gustav*) i greckiej (*Theodor*).

Łącznie z ksiąg USC Nakło z lat 1874-1875 wykscerpowano imiona 158 dzieci wyznania ewangelickiego, 3 ewangelicko-luterańskiego, 43 żydowskiego, 89 katolickiego, 2 tzw. dysydentów oraz 6 osób z rodzin mieszanych wyznaniowo katolicko-ewangelickich. Widoczne są różnice w antroponimii trzech wyznań – żydów, katolików i ewangelików. Dla wyznawców judaizmu charakterystyczna jest jednoimiennosc. Wśród katolików różnice dotyczą płci. U chłopców dominuje dwuimiennosc, a u dziewczynek jednoimiennosc. Ewangelicy natomiast najczęściej nadają dzieciom po dwa, rzadziej po trzy imiona. Nieliczne są w tej grupie przypadki jednoimiennosci. Jeżeli chodzi o pochodzenie imion nadawanych dzieciom w Nakle w latach 70. XIX wieku, to widoczne są następujące tendencje. Wśród ewangelików przeważają zdecydowanie antroponimy pochodzenia germańskiego (chłopcy – 30, dziewczynki – 24 formy), dość licznie występują też – u dziewczynek – imiona łacińskie (16). Antroponimy proveniencji łacińskiej są najliczniejszą grupą imion katolików (10 różnych imion u chłopców, 10 u dziewczynek), nico rzadziej występują tu antroponimy greckie, hebrajskie czy germańskie (od 8 do 5 form). Rzadko nadawano imiona słowiańskie. U dzieci żydowskich proporcje są wyrównane, z nieznaczną przewagą form germańskich u chłopców oraz hebrajskich i germańskich u dziewczynek.

Przeprowadzona analiza onomastyczna dowodzi, iż każda grupa wyznaniowa w Nakle w latach 70. XIX wieku, mimo iż czerpała ze wspólnego zasobu imienniczego, rozwinęła swój własny system antroponimiczny.

Źródła

Urząd Stanu Cywilnego Nakło Miasto, pow. Wyrzysk, Akta stanu cywilnego – pierwopisy, Akta

urodzeń: rok 1874 (sygnatura 1), rok 1875 (sygnatura 4), www.genealogiawarchiwach.pl (dostęp: 31.12.2018)

Bibliografia

- Abramowicz, Z. (1993). *Imiona chrzestne białostoczan w aspekcie socjolingwistycznym (lata 1885-1985)*. Białystok: Dział Wydawnictw Filii UW w Białymstoku.
- Bubak, J. (1993). *Księga naszych imion*. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich – Wydawnictwo.
- Duszyński-Karabas, H. (2018). Die Mehrnamigkeit in den Kirchenbüchern der orthodoxen Gemeinden von Ostkujawien und Dobriner Land an der Wende vom 19. zum 20. Jahrhundert. *Österreichische Namenforschung, Beihefte 6*, s. 325-336.
- Horyń, E. (2009). Zjawisko wielomienności na przykładzie miechowskich ksiąg urodzeń z lat 1918-1939. *Małopolska. Regiony – Regionalizmy – Małe ojczyzny, XI*, s. 271-278.
- Jurczak, S., Trybuszewski, H. (1999). *Opracowanie historyczne*. W: *Atlas historyczny miast krajeńskich. Nakło nad Notecią*. Nakło nad Notecią: Wydawnictwo Pagina.
- Kołatka, K. (2016). *Ojkonimy świadectwem językowego, kulturowego, historycznego i przyrodniczego dziedzictwa Krajny*. W: A. Gałkowski, R. Gliwa (red.), *Nazwy terenowe i miejscowe w przestrzeni fizycznej* (s. 189-203). Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- Księżki, J. (1990). *Nakło w okresie zaboru pruskiego*. W: J. Danielewicz (red.), *Nakło nad Notecią. Dzieje miasta i okolic w latach 1299-1989, część I* (s.160-208). Nakło nad Notecią: Krajeńskie Towarzystwo Kulturalne w Nakle.
- Kresa, M. (2013). *Antroponimia historycznego pogranicza mazowiecko-podlaskiego w XVIII wieku na przykładzie parafii Stoczek w ówczesnym dekanacie kamieńczykowskim*. Warszawa: Bel Studio.
- Majewska, E. (2018). Mehrnamigkeit in deutschen, niederländischen und flämischen Taufregistern des 19. Jahrhunderts in Bezug auf konfessionelle Unterschiede. *Österreichische Namenforschung, Beihefte 6*, s. 295-324.
- Rudnicka-Fira, E. (2013). *Imiennictwo krakowian od XVI do XVIII wieku na tle historii i kultury*. Kraków: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego.
- Sergott, A. (2016). *Nakło – Miasto Trzech Kultur. Szlak turystyczny śladem zabytków Nakła nad Notecią*. Nakło nad Notecią: Muzeum Ziemi Krajeńskiej w Nakle nad Notecią.
- Umińska-Tytoń, E. (2006). *Imiona podwójne na tle tradycji imienniczej XX wieku (najnowsze tendencje)*. W: A. Naruszewicz-Duchlińska, M. Rutkowski (red.), *Nowe zjawiska w języku, tekście i komunikacji* (s. 120-127). Olsztyn: Instytut Języka Polskiego UWM.
- Zierhofferowa, Z. (2007). W: K. Rymut (red.), *Nazwy miejscowe Polski. Historia – Pochodzenie – Zmiany*, tom VII Mą – N (s. 339). Kraków: Wydawnictwo Pandit.

Abstrakt

Przedmiotem artykułu są imiona osób urodzonych w Nakle w latach 1874-1875. Materiał antroponimiczny został wyekscerpowany z akt Urzędu Stanu Cywilnego Nakło Miasto, prowadzonych w języku niemieckim. Analizie uwzględniającej etymologię i częstotliwość antroponimów, a także wieloimiennność poddano imiona katolików, ewangelików i żydów.

Summary

The paper examines people's given names born in Nakło between 1874 and 1875. The antroponymic material was excerpted from the records of the Civil Registry Office of Nakło Miasto. The sources mentioned were written in German. In the present paper proper names of Catholics, Evangelic and Jewish people will be analyzed, with special focus on their etymology, frequency and polyonymy.

Słowa kluczowe

antroponimia, imię, wieloimiennność, Nakło, Krajna

Key words

anthroponymy, given name, polyonymy, Nakło, Krajna